

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR LİSTESİ	11
GİRİŞ	13

BİRİNCİ BÖLÜM

TIBBÎ MÜDAHALE KAVRAMI VE UNSURLARI

1.1. GENEL BİLGİLER	15
1.2. TANIMI VE KAPSAMI	15
1.3. TIBBÎ MÜDAHALE KAVRAMINI HUKUKİ NİTELİĞİ.....	17
1.3.1. Genel Olarak	17
1.3.2. Sözleşme niteliği	18
1.3.3. Vekâletsiz iş görme niteliği.....	21
1.3.4. Haksız fiil niteliği	21
1.4. TIBBÎ MÜDAHALENİN İLGİLİ HAKLARLA İLİŞKİSİ	22
1.4.1. Yaşam Hakkı	22
1.4.2. Sağlık Hakkı	23
1.4.3. Vücut Bütünlüğü Hakkı.....	24
1.5. KİŞİLİK HAKLARI VE TIBBÎ MÜDAHALE NEDENİYLE KİŞİLİK HAKLARININ İHLALİ	25
1.6. TIBBÎ MÜDAHALENİN UNSURLARI	27
1.6.1. Tıbbî Müdahalenin Yetkili Kişiler Tarafından Yapılması	28
1.6.1.1. Hekim	28
1.6.1.2. Sertifika ile Yetki Alınması	31
1.6.1.3. Öğrenci ve Asistanların Yaptığı Tıbbî Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu	31
1.6.1.4. Silahlı Kuvvetler ile Emniyet Genel Müdürlüğünün Sağlık Meslek Mensubu Olmayan Personelin Yaptığı Tıbbî Müdahaleler.....	32

1.6.2. Tıbbî Gerekliliğin Bulunması (Endikasyon).....	32
1.6.2.1. Tıbbî Endikasyona Dayanmayan Hukuka Uygun Müdahaleler	34

İKİNCİ BÖLÜM

TIBBÎ MÜDAHALEDE AYDINLATMA VE AYDINLATILMIŞ RIZA KAVRAMLARI

2.1. HASTADAN AYDINLATILMIŞ RIZA ALINMASI	37
2.1.1. Aydınlatma	38
2.1.2. Aydınlatma Yapacak Kişi	39
2.1.3. Aydınlatılacak Kişi	39
2.1.4. Aydınlatmanın kapsamı	40
2.1.5. Aydınlatmanın Şekli	43
2.1.6. Aydınlatmanın Zamanı.....	46
2.1.7. Aydınlatma Çeşitleri.....	47
2.1.7.1. Otonomi (karar) aydınlatması	48
2.1.7.2. Risk aydınlatması	51
2.1.7.3. Tedavi aydınlatması.....	53
2.2. HUKUKA AYKIRI TIBBÎ MÜDAHALE	54
2.3. TIBBÎ MÜDAHALEDE RIZA İLE HUKUKA AYKIRILIĞIN ORTADAN KALDIRILMASI.....	54
2.3.1. Genel Bilgiler	54
2.3.2. Hastanın Rızasının Aranmadığı Tıbbî Müdahalelerde Hukuka Uygunluk Sebepleri.....	55
2.3.2.1. Üstün Nitelikte Özel Yarar	56
2.3.2.2. Üstün Kamusal Yarar ve Kanunun Verdiği Yetki	57
2.4. RIZA KAVRAMI	58
2.5. Rızanın Konusu ve Kapsamı	60
2.6. RIZA AÇIKLAMASI.....	61
2.6.1. Genel Olarak.....	61
2.6.2. Rızanın Verilmesinde İrade Sakatlıkları	62
2.7. RIZA VERME YETKİSİ (RIZA EHLİYETİ)	63
2.7.1. Genel Olarak.....	63
2.7.2. Rıza Ehliyeti Bakımından Özel Durumlar	64

2.7.2.1. Ayırt Etme Gücüne Sahip Olan Küçükler	64
2.7.2.1.1. Yasal Temsilcinin Rızası ile Birlikte Küçüğün Görüşünün Alınması Gerektiğini Savunan Görüş	65
2.7.2.1.2. Yasal Temsilcinin Rızasının Yanında Küçüğün Rızasının da Aranması Gerektiğini Savunan Görüş.....	65
2.7.2.1.3. Küçüğün Rızasının Tek Başına Yeterli Olduğunu Savunan Görüş	66
2.7.2. Ayırt Etme Gücüne Sahip Olmayan Küçükler	67
2.7.4. Ayırt Etme Gücüne Sahip Olan Kısıtlılar	71
2.8. RIZANIN AÇIKLANMA ZAMANI	73
2.9. RIZANIN ŞEKLİ.....	74
2.10. RIZANIN HUKUKA VE AHLAKA AYKIRI OLMAMASI	76

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TIBBÎ MÜDAHALEYE RIZADA ÖZEL DURUMLAR

3.1. RIZANIN GERİ ALINMASI VE ESİRGENMESİ.....	79
3.2. RIZANIN TEMSİLCİ TARAFINDAN AÇIKLANMASI.....	82
3.2.1. Yasal temsilcinin rıza göstermekten kaçınması.....	85
3.2.2. Hastanın İradî Temsilci Ataması ve Hasta Tasarrufu	86
3.3. CİNSİYETE İLİŞKİN TIBBÎ MÜDAHALELERDE RIZA	87
3.3.1. Cinsiyet Değişikliği.....	87
3.3.2. Kastrasyon.....	90
3.4. ÜREME HAKKINA İLİŞKİN TIBBÎ MÜDAHALELERDE RIZA	93
3.4.1. Üreme Hakkı	93
3.4.2. Üremeye Yardımcı Tedavi Uygulamaları	94
3.4.3. Gebeliğin Sona Erdirilmesi ve Sterilizasyon	96
3.4.3.1. Gebeliğin Sona Erdirilmesi	96
3.4.3.2. Sterilizasyon	98
3.5. KANUN GEREĞİ GERÇEKLEŞTİRİLEN TIBBÎ MÜDAHALELERDE RIZA.....	99
3.5.1. Acil Tıbbî Müdahaleler	99
3.5.1.1. Varsayılan Rıza	101
3.5.2. Kamu Sağlığını Korumaya Yönelik Tıbbî Müdahaleler.....	102

3.6. MAHKEME KARARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLEN TIBBÎ MÜDAHALELERDE RIZA.....	103
3.6.1. Soybağının Belirlenmesi Amacıyla Gerçekleştirilen Tıbbî Müdahaleler	103
3.6.2. Akıl Sağlığı Hakkında Resmi Sağlık Kurulu Raporu Alınması Amacıyla Gerçekleştirilen Tıbbî Müdahaleler	105
3.6.3. Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması	106
3.7. ORGAN VE DOKU NAKLİNE RIZA	108
3.7.1. Yaşayan Kişiden Organ ve Doku Alınması	108
3.7.2. Ölüden Organ ve Doku Alınması.....	112
SONUÇ.....	115
KAYNAKÇA.....	119